

A videokonferencia bizonyításfelvételre

történő alkalmazása polgári és kereskedelmi ügyekben a 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet alapján

Gyakorlati útmutató

Európai Igazságügyi Hálózat
polgári és kereskedelmi ügyekben

E dokumentumot a bizottsági szolgálatok és a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat (<http://ec.europa.eu/civiljustice>) készítette.

Felismerve azokat az előnyöket, amelyekkel a videokonferencia alkalmazása járhat a határokon átnyúló ügyekben történő bizonyításfelvétel során, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat megalkotta ezt az útmutatót, hogy gyakorlati információkkal támogassa a bírákat a videokonferencia kiterjedtebb alkalmazásában a polgári és kereskedelmi ügyekben a 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet alapján történő bizonyításfelvétel során.

Az Európai Unió tagállamai az európai e-igazságszolgáltatásra vonatkozó cselekvési terv keretében továbbá megállapodtak, hogy együttműködnek a videokonferencia alkalmazásának népszerűsítése érdekében és megosztják egymással tapasztalataikat és bevált gyakorlati megoldásaikat. Ezt a tevékenységet a meglévő jogi kereteken belül és a tagállami és európai uniós szintű eljárási garanciák tiszteletben tartásával végzik.

Ennek eredményeképpen kézikönyv és ismertető füzet készült a videokonferencia-berendezések Európai Unióban folytatott, határokon átnyúló bírósági eljárásokban történő alkalmazásáról.

E dokumentum a bennük található információ kiegészítésére szolgál.

Bevezetés

Vitatott ügyek esetében a kereset bizonyításához a bíróságnak gyakran bizonyítást kell felvennie. Bizonyítékot sokféleképpen lehet szolgáltatni, és néha személyektől, mint például tanúktól vagy szakértőktől szükséges hallani őket. A bizonyításfelvételi eljárás bonyolultabbá válik, ha a bizonyítékot másik országból kell beszerezni. Akadályozó tényező lehet a bíróság és a meghallgatandó személy közötti fizikai távolság, valamint az egyes joghatóságok által alkalmazott szabályok és jogszabályok közötti különbség.

Ez volt az oka annak, hogy az Európai Unió Tanácsa által elsőként elfogadott, a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködést szolgáló eszközök egyike a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet volt. Habár ez a tájékoztató az 1206/2001/EK rendelethez kapcsolódik, fontos megemlíteni, hogy más jogszabályok

is tartalmaznak előírásokat a bizonyítékokra vonatkozóan. Például a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló 861/2007/EK rendelet 9. cikke szerint a bíróság a bizonyíték elfogadhatóságára vonatkozó szabályok alapján meghatározza a bizonyításfelvétel eszközeit és az ítélethozatalhoz szükséges bizonyításfelvétel terjedelmét. Megengedheti a tanúk, szakértők vagy felek írásbeli vallomástétele útján zajló bizonyításfelvételt, és ami különösen fontos, elfogadhatja a videokonferencia vagy egyéb kommunikációs technológia igénybevitelével történő bizonyításfelvételt is, amennyiben a technikai eszközök rendelkezésre állnak.

Felismerve azokat az előnyöket, amelyekkel a videokonferencia alkalmazása járhat a határokon átnyúló ügyekben történő bizonyításfelvétel során, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat (a továbbiakban: polgári EIH) megalkotta ezt a tájékoztatót, hogy gyakorlati információkkal támogassa a bírakat a videokonferencia kiterjedtebb alkalmazásába. ●

1206/2001/EK rendelet

Ez a rendelet eljárási szabályokat állapít meg a más tagállamban történő bizonyításvétel megkönnyítése érdekében. A rendelet 2004. január 1-je óta alkalmazandó az Unió egész területén, Dánia kivételével az Unió valamennyi tagállamában. Az érintett tagállamok közötti viszonylatban az 1970. évi Hágai Egyezmény helyébe lépett.

A rendeletet részletesebben ismertető gyakorlati útmutató az alábbi oldalon érhető el:

http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_taking_evidence_hu.pdf

Maga a rendelet az alábbi oldalon található meg:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:04:32001R1206:HU:PDF>

A rendelet csak polgári és kereskedelmi ügyekben alkalmazható, és nem használható olyan bizonyítás lefolytatására, amely nem valamely – már megkezdett vagy megindítani tervezett – bírósági eljárásban történő felhasználásra irányul. A rendelet a szükséges bizonyíték szolgáltatására két fő csatornát biztosít. Az első a 10. cikk alapján az, amikor az egyik tagállam bírósága megkeresi

a másik tagállam bíróságát a bizonyításvétel foganatosítására. A másik pedig a **17. cikk** alapján lehetővé teszi valamely tagállam bírósága számára, hogy más tagállamban – e tagállam engedélyével – közvetlenül folytasson le bizonyítást.

Az egyes tagállamok illetékes bíróságainak részletes adatai és az egyes joghatóságok által támasztott követelmények az alábbi oldalon elérhető Európai Igazságügyi Atlaszban található meg:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_hu.htm

Ha a megkeresett bíróság vállalja, hogy a megkereső bíróság nevében bizonyítást folytat le a **10–12. cikk** alapján, a bizonyítást a megkeresett tagállam jogának megfelelően kell lefolytatni, és kényszerítő intézkedések is alkalmazhatók.

Ha a megkereső bíróság közvetlenül kíván bizonyítást lefolytatni a **17. cikk** alapján, a tagállam központi szervéhez vagy hatáskörrel rendelkező hatóságához kell fordulnia. Az ilyen kérelem teljesítése csak korlátozott számú okra hivatkozással

tagadható meg. Ezek a következők: ha a kérelem nem tartozik a rendelet hatálya alá; ha a kérelem nem tartalmazza az összes szükséges információt; illetve ha a kérelem ellentmond a tagállam jogrendjét meghatározó alapelveknek. Annak eldöntésekor, hogy a 17. cikk szerinti kérelemnek helyt adjon-e, a tagállam központi szerve a bizonyítás lefolytatását feltételekhez kötheti. A kérelem elfogadása esetén a megkereső bíróság köteles kijelölni és biztosítani a bizonyítást foganatosító személyt, illetve személyeket. Alapvető különbség a közvetlen bizonyításvétel esetében, hogy ennek csak önkéntes alapon van helye, és foganatosítása során kényszerítő intézkedések nem alkalmazhatók. Ha a kérelem valamely személy meghallgatását is magában foglalja, a megkereső bíróság köteles tájékoztatni az érintett személyt ezekről a jogokról. ●

A videokonferencia alkalmazása

A rendelet elősegíti a kommunikációs technika használatát a bizonyításfelvétel során, különösen videokonferencia és telefonkonferencia útján. A polgári EIH is szorgalmazta a videokonferencia alkalmazását mind a 2006. évi lisszaboni éves ülésén rendezett gyakorlati bemutatókkal, mind a tagjainak a tagállamokban rendelkezésre álló videokonferencia lehetőségekről történő tájékoztatásával. Szintén az Európai Igazságügyi Atlaszban található információ arról, hogy mely bíróságokon található videokonferencia-berendezés.

A Bel- és Igazságügyi Tanács 2007 júniusa óta vizsgálja az e-igazságszolgáltatás területén végbement fejlődést, amely magában foglalja a videokonferencia alkalmazását is. Valamennyi tagállam és EU-intézmény képviselői támogatták a videokonferencia határokon átnyúló ügyekben történő alkalmazásának fejlesztését. A Tanácson belül az e-igazságszolgáltatással foglalkozó munkacsoport kézi-nyomvet és ismertetőfüzetet dolgozott ki a

videokonferencia-berendezéseknek az Európai Unióban folytatott, határokon átnyúló bírósági eljárásokban történő használatáról. Ez a gyakorlati útmutató ennek a munkának a kiegészítésére szolgál.

E támogatás és a használat ösztönzése érdekében eddig végzett munka ellenére nyilvánvaló, hogy a tagállamok nem következetesen élnek a videokonferencia által nyújtott lehetőségekkel. Felismerve azokat az előnyöket, amelyekkel a videokonferencia alkalmazása járhat a határokon átnyúló ügyekben történő bizonyításfelvétel során, a polgári EIH megalkotta ezt a tájékoztatót, hogy gyakorlati információkkal támogassa a bírákat a videokonferencia kiterjedtebb alkalmazásában.

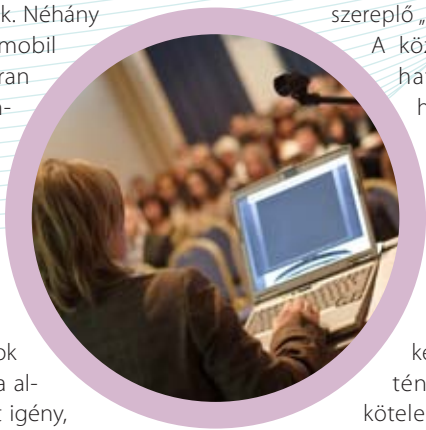
Habár politikai döntés született arról, hogy különböző megfontolások érvényesüljenek a bizonyítékok kezelésének módjával kapcsolatban attól függően, hogy a bizonyítást a megkereső bíróság nevében megkeresett bíróság, vagy közvetlenül a megkereső bíróság folytatja-e le, nyilvánvaló, hogy az 1206/2001/EK rendelet a

modern technológia kiterjedtebb alkalmazását tűzi ki céljául a bizonyításfelvétel megkönnyítése érdekében. A (8) preambulumbekkezdés szerint „polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel hatékonyra tétele érdekében szükséges, hogy a bizonyítás felvételére irányuló kérelmek továbbítása és teljesítése közvetlenül és a lehető leggyorsabb módon történjék meg a tagállamok bíróságai között”.

A közvetlen bizonyításfelvétel leghatékonyabb módja a videokonferencia. Ennek hiányában a tanúnak el kellene utaznia a másik országban található megkereső bíróságra, vagy a bíróság tisztviselőinek kellene utazniuk, hogy találkozzanak a tanúval. Ez pedig nyilvánvalóan megnöveli az eljárás időtartamát és költségét is. A videokonferencia alacsony költségű, ám hatékony megoldást jelent ezekre a problémákra. Habár érzékeny kérdések merülhetnek fel egyes családi ügyekben, amelyekben ezért a videokonferencia használata nem is helyénvaló, a rendelet hatálya alá tartozó ügyek túlnyomó többségében a videokonferencia alkalmazása a meghallgatások során nem képezne semmiféle akadályt.

Videokonferencia-berendezések nem üzemelnek minden egyes tagállam valamennyi polgári bíróságán, néhány tagállamban azonban lehetőség nyílik egyéb helyi épületekben, mint például büntetőbíróságokon, börtönökben vagy magánlétesítményekben található berendezések használatára, amennyiben rendelkezésre állnak ilyenek. Néhány tagállam rendelkezik mobil egységekkel, és gyakran berendezések kölcsönzésére is van lehetőség. Az idő előrehaladtával valószínű, hogy egyre több bíróságnak állnak majd rendelkezésére a szükséges berendezések. Természetesen minél nagyobb a helyi bíróságok által a videokonferencia alkalmazására támasztott igény, annál valószínűbb, hogy a felszerelést a rendelkezésükre fogják bocsátani.

Az a bíróság, amely közvetlenül kíván bizonyítékot beszerezni egy másik tagállamban

tartózkodó tanútól, a rendelet **17. cikke** alapján megteheti. Az ilyen kérelem előnye az, hogy a bizonyítás felvételére a megkereső állam jogszabályai szerint kerülhet sor. A kérelmet a tagállam központi szervéhez vagy hatáskörrel rendelkező hatóságához kell benyújtani a rendelet mellékletében szereplő „I” formanyomtatványon.

A központi szervnek vagy hatáskörrel rendelkező hatóságnak 30 napon belül tájékoztatnia kell a megkereső bíróságot, hogy a kérelmet elfogadták-e, és ha igen, milyen feltételek mellett. A közvetlen bizonyításfelvétel iránti kérelem elfogadása esetén a megkereső bíróság köteles kijelölni és biztosítani a bizonyítást foganatosító személyt, illetve személyeket. A megkereső bíróság köteles továbbá tájékoztatni a tanút arról, hogy a bizonyítás szolgáltatása csak önkéntes alapon történhet.

Videokonferencia alkalmazására a rendelet **10–12. cikke** alapján is van lehetőség, ha egy bíróság megkeres egy másik tagállamban található bíróságot, hogy vegyen fel bizonyítást a számára. A megkeresett bíróságnak az átvételt követő 90 napon belül kell teljesítenie a kérelmet, saját tagállamának joga szerint. A megkereső bíróság kérheti, hogy a kérelmet különös eljárás keretében teljesítsék, feltéve, hogy az nem összeegyeztethetetlen a megkeresett bíróság tagállamának jogával, illetve nem ütközik jelentős gyakorlati akadályba. Ilyen esetekben a felek és/vagy a megkereső bíróság képviselői személyesen, vagy videokonferencia útján jelen lehetnek és részt vehetnek a meghallgatáson, amennyiben azt a megkereső bíróság tagállamának joga megengedi. Részvételük feltételeit a megkeresett bíróság állapítja meg. ●

Gyakorlati megfontolások

Számos kérdés felmerül annak eldöntése során, hogy a bizonyításfelvétel videokonferencia útján történjen-e, és ha igen, hogyan. Ezek a kérdések és a rájuk adott válaszok alább olvashatók. Az egyes tagállamokra jellemző helyzetről további információ a Polgári Ügyek Európai Igazságügyi Atlaszában¹ található tájékoztatókban olvasható.

1

Hogyan tudhatom meg, hogy egy tagállam engedélyezi-e a videokonferencián való részvételt, vagy a videokonferencia útján történő közvetlen bizonyításfelvételt?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatásában szereplő információt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

2

Vannak-e korlátozások az adott tagállamban a videokonferencia útján beszerezhető bizonyítéktípusok, illetve a videokonferencia alkalmazásával tartott meghallgatás helyszíne tekintetében?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatásában szereplő információt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

3

Hol található meg a rendelet alapján hatáskörrel rendelkező bíróságok részletes adatai?

A tagállamok által kijelölt bíróságok az Európai Igazságügyi Atlaszban található meg a http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_searchmunicipality_hu.jsp#statePage0 oldalon.

4

Hogyan található meg egy másik tagállam központi szervének vagy hatáskörrel rendelkező hatóságának elérhetőségi adatait?

Ezek szintén az Európai Igazságügyi Atlaszban található meg a http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_hu.htm oldalon.

5

Ha egy központi szerv vagy hatáskörrel rendelkező hatóság jóváhagyja a 17. cikk szerinti, videokonferencia útján történő közvetlen

bizonyításfelvétel iránti kérelmet, hogyan tudom beazonosítani a meghallgatandó személyhez legközelebb eső, videokonferencia lehetőséggel rendelkező bíróságot vagy egyéb létesítményt?

Ez az információ az Európai Igazságügyi Atlaszban található meg a http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_hu.htm oldalon.

6

Hogyan tudhatom meg, milyen nyelven kell megfogalmazni a kérelmet?

A válasz ismét az Európai Igazságügyi Atlaszban található meg, „A tagállamok közleményei” szakaszban a http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_otherinfo_hu.htm oldalon.

7

Mely formanyomtatványokat használjak a kérelem benyújtásához?

A **10–12. cikk** alapján benyújtandó, a bizonyításfelvételben videokonferencia útján történő részvételre irányuló kérelem esetében az „A” formanyomtatványt kell kitölteni. A **17. cikk** szerinti közvetlen bizonyításfelvételre irányuló kérelmeket az „I” formanyomtatványon kell benyújtani. Ezek, valamint a rendelet szerinti valamennyi egyéb formanyomtatvány kitöltve és lefordítva megtalálható az Európai Igazságügyi Atlaszban a http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_filling_hu.htm oldalon.

8

Hogyan tudhatom meg, hogy a másik tagállam számít-e majd fel költségeket?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatásában szereplő információt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

9

Ki köteles értesíteni a meghallgatandó személyt arról, hogy meg kell jelennie?

A **10–12. cikk** szerinti meghallgatáson való részvételre irányuló kérelem esetében általában a megkeresett bíróság teszi meg a szükséges intézkedéseket. Ha a közvetlen bizonyításfelvételre irányuló kérelmet a **17. cikk** alapján elfogadja egy tagállam, ez a tagállam rendszerint a kérelmező tagállamra hagyja a szükséges kapcsolatfelvételek és intézkedések megtételét. Az egyes tagállamokra vonatkozó részleteket olvassa el az Igazságügyi Atlasz honlapján.

10

Hogyan igazolható a meghallgatandó személy személyazonossága?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatásában szereplő információt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

11

Lehet-e, illetve szabad-e rögzíteni a meghallgatást?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatásában szereplő információt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

12

Melyik tagállam joga alkalmazandó a kérelem teljesítésére?

Ha a bíróság kérelme a **10–12.**

cikk alapján videokonferencián való részvételre irányul, az alkalmazandó jog a megkeresett tagállam joga. A megkereső bíróság azonban kérheti a tagállamának joga szerinti különös eljárás alkalmazását, és a megkeresett bíróság az ilyen igényeket köteles is teljesíteni, kivéve ha ez az eljárás összeegyeztethetetlen a megkeresett bíróság tagállamának jogával, illetve ha az jelentős gyakorlati akadályba ütközik.

A **17. cikk** szerinti közvetlen bizonyításfelvétellel irányuló kérelem elfogadása esetén a kérelmező bíróság a saját tagállamának jogával összhangban teljesíti a kérelmet, azzal, hogy kényszerítő intézkedések nem alkalmazhatók.

13

Hogyan tudhatom meg, milyen nyelven kell lefolytatni a meghallgatást, valamint hogy ha tolmácsokra van szükség, ki köteles biztosítani őket?

Ha a megkeresett bíróság a **10–12. cikk** alapján vesz fel bizonyítást, a meghallgatást általában a megkeresett bíróság nyelvén folytatják le.

A tolmácsok alkalmazásával és a **17. cikk** szerinti közvetlen bizonyításfelvétel során használandó nyelvvvel kapcsolatos további információkért olvassa el az adott tagállamra vonatkozó szakaszt az Igazságügyi Atlasz honlapján.

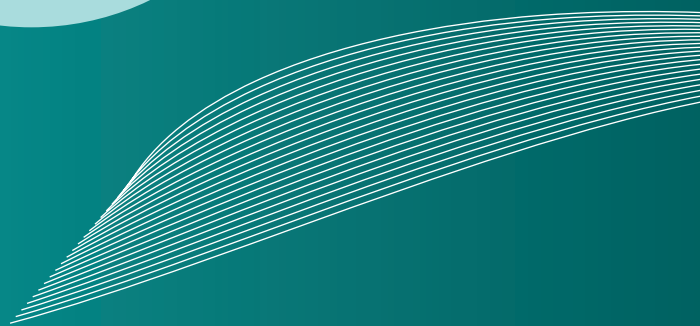
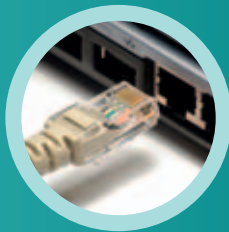
14

Milyen további információra lesz szüksége a másik tagállamnak?

Olvassa el az adott tagállam tájékoztatását az Igazságügyi

Atlasz honlapján.

Európai Igazságügyi Hálózat
polgári és kereskedelmi ügyekben

Kapcsolat

Európai Bizottság
Igazságügyek, Szabadság
és Biztonság Főigazgatósága
Európai Igazságügyi Hálózat
polgári és kereskedelmi ügyekben
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>